

Wetenschapsnotitie

Nederlandse Vereniging van Podotherapeuten

2022-2026

Inhoudsopgave

1. Maatschappelijke ontwikkelingen	- 1 -
2. Beroepsmatige ontwikkelingen	- 1 -
3. Wetenschap binnen podotherapie	- 2 -
4. Huidige situatie	- 3 -
5. Gewenste situatie	- 3 -
6. Uitvoer/implementatie notitie	- 5 -
7. Financiering wetenschap binnen podotherapie	- 6 -
8. Organisatiestructuur Wetenschap binnen NVvP	- 6 -
Bijlage I – Structuur Wetenschap binnen de NVvP.....	- 7 -

1. Maatschappelijke ontwikkelingen

Pijnvrij kunnen bewegen is een groot goed. In 2017 is door de gezondheidsraad het rapport 'Beweegrichtlijnen 2017' gepubliceerd, welke vervolgens onderbouwd zijn aangenomen door de Minister van Volksgezondheid Welzijn en Zorg. In deze richtlijnen wordt onder andere aangeraden minstens 150 minuten per week aan matig intensieve inspanning te doen, zoals wandelen en fietsen. In het regeerakkoord is afgesproken dat de doelen uit het Nationaal preventieakkoord worden doorgezet, met als doel een gezonde generatie in 2040 met een focus op de jeugd door sport, maar ook op voeding en bewegen. Het doel is om 75% van de Nederlanders in 2040 aan de beweegrichtlijnen te laten voldoen. Echter kunnen beperkingen in het fysiek functioneren een bedreiging vormen voor het bewegen en de intensiteit van bewegen, alsmede voor de zelfredzaamheid.

Deze fysieke beperkingen kunnen veroorzaakt worden door voetproblemen en/of voetfunctiestoornissen en vanuit die hoedanigheid kunnen zij een belemmering vormen om te bewegen. Deze belemmeringen voortkomend uit voetproblemen en/of voetfunctiestoornissen uiten zich in alle leeftijdsgroepen op een andere wijze en ook kan comorbiditeit van invloed zijn. De podotherapeut heeft een belangrijke maatschappelijke rol in het zorgen dat mensen mobiel blijven of worden, binnen de mogelijkheden van het individu.

2. Beroepsmatige ontwikkelingen

De podotherapeut helpt cliënten met een verhoogd risico op gezondheidsproblemen aan de onderste extremiteit of rug. Hierbij legt de podotherapeut de relatie met de structuur en functie van de voeten (voet-gerelateerde problematiek). Het hoofddoel van het podotherapeutisch handelen is het handhaven en/of bevorderen van de gezondheid van de cliënt. Hierbij richt de podotherapeut zich waar mogelijk op preventie, en waar nodig op bevorderen van herstel, participatie en zelfregie door gepersonaliseerde zorg.

Er vindt een verschuiving plaats binnen het domein van de podotherapeut waarbij de focus sterker op diagnostiek, gerichte verwijzing en behandeling komt te liggen. Primair aangrijpingspunt van het podotherapeutisch handelen is de biomechanica van de onderste extremiteit. Klinisch redeneren is hierin een kerncompetentie van de podotherapeut. De podotherapeut streeft ernaar dat de client zelf de regie kan houden om mobiel te blijven. De podotherapeut werkt interprofessioneel en interdisciplinair en is de verbinder tussen de intra- en extramurale zorg. In de extramurale zorg is de podotherapeut professioneel leider en fungeert waar nodig als casemanager.

2.1 Data

In toenemende mate investeren commerciële partijen in de gezondheidszorg. Ook binnen de podotherapie is deze ontwikkeling merkbaar. Podotherapiepraktijken worden benaderd door commerciële partijen voor het delen van data, vaak in ruil voor een financiële vergoeding. Het delen van data met derden voor commerciële doeleinden kan risico's met zich meebrengen omdat het veelal onduidelijk is waarvoor de data gebruikt gaat worden.

Er is veel data beschikbaar binnen de podotherapeutische praktijk. Data die kan worden geëxtraheerd om gedegen uitspraken te kunnen doen over de Nederlandse podotherapeutische zorg. Data extractie is voor de toekomst noodzakelijk om de juiste keuzes te maken in het licht van het WRR-rapport uit 2021 *'Kiezen voor houdbare zorg. Mensen, middelen en maatschappelijk draagvlak'*, waarin de vraag om de zorg houdbaar en toegankelijk te houden centraal staat. Ook de podotherapie moet laten zien wat haar waarde is en deze vastleggen, bijvoorbeeld door onderzoeken waaruit de doelmatigheid en effectiviteit van de podotherapeutische zorg blijkt maar ook door technologische kansen te benutten om de zorg te verbeteren en efficiënter in te zetten. Hier liggen mooie kansen voor onderbouwing, door-ontwikkeling en innovatie van de podotherapeutische zorg.

2.2 In- en uitstroom podotherapeuten

Er is een tekort aan praktiserend podotherapeuten. Dit tekort wordt mede veroorzaakt door een toenemende uitstroom van podotherapeuten uit het werkveld en een afname aan instroom van podotherapeuten in het werkveld (door lage instroom van studenten op de opleidingen podotherapie). Daarnaast zijn er verschillende doorstroommogelijkheden na de bachelor (BSc) podotherapie. Op vakinhoudelijk vlak vooral op het niveau van post-HBO opleidingen en op master (MSc) niveau veelal gezondheidszorg breed. Bij de groep podotherapeuten die voor een masteropleiding buiten het podotherapeutische vakgebied kiezen, bij afwezigheid van een Nederlandse vakinhoudelijke podotherapeutische masteropleiding, zien we een vergrote uitstroom naar andere vakgebieden. Om deze podotherapeuten in het podotherapeutische werkveld te houden zou voor de toekomst de ontwikkeling van een podotherapeutische master wenselijk zijn.

3. Wetenschap binnen podotherapie

Er is beperkte onderbouwing in de literatuur voor de podotherapeutische zorg in Nederland. Het beroep en de opleiding podotherapie verschillen wereldwijd qua inhoud en niveau. In sommige landen is podotherapie een medische specialisatie, waar in andere landen een podotherapeut op het niveau van een voetverzorger fungeert. Wetenschappelijk onderzoek vanuit het buitenland is daarom niet altijd van toepassing op en representatief voor de podotherapeutische zorg zoals deze in Nederland geleverd wordt. Het genereren van evidentie is, ook met oog op druk op de bekostiging van de zorg, van belang voor het profileren van de podotherapeut en de toekomstbestendigheid van het vak.

Om de kwaliteit en effectiviteit van zorg meetbaar en inzichtelijk te maken is het verzamelen van data van belang. Het meten van kwaliteit en effectiviteit van zorg kan door middel van Patient Reported Outcome Measures (PROMs), Patient Reported Experience Measures (PREMs) en Routine Outcome Measures (ROMs). Deze meetinstrumenten kunnen ingezet worden voor diverse doeleinden. Het kan gebruikt worden voor het meten van individuele zorg(processen), interne kwaliteit (o.a. verbeteren beroepsmatig handelen podotherapeut) en/of externe kwaliteit (o.a. transparantie en verantwoording richting stakeholders). Het verzamelen van PROMs, PREMs en ROMs is complex en gebeurt binnen de podotherapie beperkt en op niet-uniforme wijze.

4. Huidige situatie

Podotherapie is een praktisch beroep en het werkveld bestaat uit veel praktijkgerichte professionals, vaak met een beperkte affiniteit met wetenschap. Onderzoek dat tot op heden uitgevoerd werd binnen de opleidingen en het werkveld was vaak versnipperd en bereikte de podotherapiepraktijk maar in beperkte mate.

De komst van het lectoraat podotherapie per oktober 2021 is een belangrijke ontwikkeling voor wetenschap binnen de podotherapie. Dit lectoraat is een unieke samenwerking tussen de Saxion Hogeschool (Enschede), de Fontys Hogeschool (Eindhoven) en de Nederlandse Vereniging van Podotherapeuten (NVvP). Het lectoraat podotherapie initieert praktijkgericht onderzoek naar vraagstukken uit de podotherapeutische praktijk. Uitvoering van dit onderzoek vindt plaats in samenwerking met studenten, docenten, onderzoekers, podotherapeuten en hun cliënten. Opgedane kennis zal vervolgens terugvloeiën naar het onderwijs en de beroepspraktijk. De NVvP is van mening dat met de start van het lectoraat podotherapie een uitstekende basis is gelegd om gezamenlijk te kunnen bouwen aan de ontwikkeling en onderbouwing van ons beroep, maar ook om in de toekomst te kunnen groeien. Het lectoraat biedt mogelijkheden binnen de opleidingen podotherapie, doordat praktijkgericht onderzoek op meer uniforme wijze kan worden geïntegreerd binnen het curriculum van de beide opleidingen. Door deze samenwerking is voor de toekomst een structurele werkwijze geborgd voor het aanleveren van praktijkgerichte onderzoeksvragen aan het lectoraat, maar ook voor de terugvloeiing van de onderzoeksresultaten naar de beroepspraktijk.

5. Gewenste situatie

De NVvP ziet het als haar rol om podotherapeuten in hun kracht te zetten en te motiveren zich bezig te houden met de ontwikkeling van het vak. Onderzoek is noodzakelijk om de vakinhoud verder te ontwikkelen en naar een hoger niveau te brengen. Om podotherapeuten evidence based te laten praktiseren is het essentieel dat podotherapeuten de noodzaak en het belang zien van (bijdragen aan) wetenschap binnen de podotherapie. Aandacht voor wetenschap binnen intercollegiaal overleg, participatie van leden in projecten, of het aanbieden van educatie over wetenschappelijk overleg door de NVvP zijn mogelijkheden om podotherapeuten op een laagdrempelige en praktijkgerichte manier kennis te laten maken met wetenschap.

De NVvP wil een beweging creëren waarbij podotherapeuten het initiatief nemen om zichzelf en het vak verder te ontwikkelen. Dit kan door het bezoeken van nationale en internationale lezingen, congressen en symposia, maar ook door het actief signaleren van vraagstukken voor praktijkgericht onderzoek en deze te delen met het lectoraat. Samenwerken zal hierin het meest doeltreffende instrument zijn, gebruik maken van elkaars kwaliteiten en competenties staat hierin voorop.

5.1 Opleiding en onderzoeksposities

Evidence Based Practice (EBP), ookwel het handelen op basis van beschikbare evidentie, de behoeften en voorkeuren van de cliënt en de klinische expertise van de podotherapeut, is vooral de laatste jaren duidelijker in de bacheloropleidingen vormgegeven. Om EBP in het werkveld te bevorderen biedt de NVvP academy de komende jaren scholingen aan op het gebied van onderzoek en wetenschap. Dit doet ze in samenwerking met de Saxion Hogeschool, de Fontys Hogeschool en het lectoraat podotherapie.

De NVvP hoopt, onder andere door de komst van het lectoraat en het ontstaan van onderzoeksposities binnen podotherapeutische praktijken, dat (masteropgeleide) podotherapeuten met onderzoeksaffiniteit actief blijven binnen de beroepsgroep. De NVvP verwacht dat de huidige ontwikkelingen en de aandacht voor wetenschap jonge ambitieuze podotherapeuten enthousiasmeert om een masteropleiding te volgen, zodat de groep masteropgeleide podotherapeuten in de toekomst verder groeit. Het voert nog te ver om in deze notitie 2022-2026 al te spreken over oriëntatie op een vakinhoudelijke masteropleiding podotherapie, omdat de instroom van de bacheloropleidingen eerste aandacht behoeft. Echter, de wens voor een vakinhoudelijke masteropleiding podotherapie leeft binnen de NVvP en wordt ook met regelmaat uitgesproken richting de opleidingsinstituten.

5.2 Data

Voor het inzichtelijk maken van kwaliteit en effectiviteit van podotherapeutische zorg, en daarmee positionering en toekomstbestendigheid van het vak, is het van belang dat er een slag gemaakt wordt in het verzamelen van data. Dit kan gedaan worden door de inzet van Patient Reported Outcome Measures (PROMs), Patient Reported Experience Measures (PREMs) en Routine Outcome Measures (ROMs). Dit is een complex proces wat stapsgewijs uitgerold dient te worden, waarbij de doelen van de dataverzameling helder dienen te zijn, er afspraken gemaakt moeten worden over het eigenaarschap van de data en het beroepsveld tijdig in dit proces wordt betrokken. In het voorjaar van 2022 zal de NVvP in samenwerking met het lectoraat Podotherapie hier de eerste stappen voor zetten.

5.3 Commissie Wetenschap & Innovatie (W&I)

De commissie Wetenschap & Innovatie levert een bijdrage op verschillende vlakken. Allereerst op het gebied van visie en focus. De commissie W&I komt jaarlijks bijeen om de interne focus te bepalen in samenwerking met het bestuurslid en de beleidsmedewerker wetenschap & vakinhoud en het lectoraat podotherapie. De interne balans wordt opgemaakt, liggen we op koers, worden de juiste onderzoeken gedaan om het vak en de vakinhoud naar een hoger niveau te brengen en zijn er misschien nieuwe kansen en ontwikkelingen. Zo nodig wordt door het bestuur de keuze gemaakt deze interne focus ook te toetsen bij de adviesraad, daarnaast kan de adviesraad ongevraagd advies geven op deze thema's. Tevens is de commissie W&I jaarlijks aanwezig bij de netwerkbijeenkomst Wetenschap, georganiseerd door de NVvP in samenwerking met het lectoraat podotherapie, waarbij de focus ook buiten het eigen podotherapeutische vakdomein ligt. Bij deze netwerkbijeenkomst zijn (Nederlandse) onderzoekers aanwezig die onderzoek doen op het gebied van de voet. Dit zijn onderzoekers vanuit de eigen vakgroep podotherapie, maar ook externe onderzoekers en stakeholders. Meer informatie over deze netwerkbijeenkomst is te vinden in de alinea Netwerkbijeenkomst Wetenschap.

Ten tweede heeft de commissie W&I de opdracht om de inhoudelijke screening te doen voor de NVvP Award, die jaarlijks op het NVvP congres wordt uitgereikt aan de beste afstudeerscriptie podotherapie. Hiervoor leveren de Saxion Hogeschool en de Fontys Hogeschool hun twee beste scripties aan, waarna de commissie deze vier geselecteerde scripties anoniem beoordeelt voor de toekenning van de punten van het expert-oordeel die naast het publieksoordeel samen bepalen welke scriptie wint.

Ten derde beoordeelt de commissie W&I de inkomende subsidieaanvragen. Zij bepaalt of deze in lijn zijn met de actuele wetenschapsnotitie en de jaarlijks geformuleerde interne focus, voldoende relevant zijn voor de podotherapie en een goed onderzoek niveau kunnen borgen, alvorens hier subsidie aan toe te kennen. De W&I commissie beoordeelt de subsidieaanvragen en brengt hierbij

advies uit aan het bestuur. De resultaten van, door de NVvP gefinancierde, onderzoeksprojecten worden gedeeld met de NVvP waardoor de leden op de hoogte blijven van de wetenschappelijke ontwikkeling binnen het werkveld. Toegekende subsidies worden betaald uit de wetenschap & innovatiegelden waar elk lid van de NVvP jaarlijks aan bijdraagt.

5.4 Netwerkbijeenkomst Wetenschap

De netwerkbijeenkomst Wetenschap wordt geïnitieerd door de NVvP in samenwerking met het lectoraat podotherapie. Deze netwerkbijeenkomst is bedoeld om te verbinden. Verbinding van podotherapeuten met onderzoeksaffiniteit, het lectoraat podotherapie, externe onderzoekers, stakeholders en de NVvP. Tijdens deze netwerkbijeenkomst vindt uitwisseling plaats van kennis en plannen voor onderzoek met betrekking tot podotherapie of anderszins op het gebied van de voet. Het doel is het creëren van verbinding en het terugdringen van versnippering van onderzoek. Daarnaast hopen we dat onderzoekers gedurende deze netwerkbijeenkomst elkaar inspireren en motiveren om de onderzoeken in de voetzorg in Nederland naar een nog hoger plan te brengen.

5.5 Multidisciplinaire richtlijnen en standaarden

Externe aanvragen, van bijvoorbeeld andere (para)medische disciplines, om mee te lezen en/of te schrijven aan multidisciplinaire richtlijnen en standaarden komen binnen bij de beleidsmedewerker Wetenschap & Vakinhoud. De beleidsmedewerker inventariseert welke rol de NVvP heeft vervuld bij eerdere versies van de richtlijn of standaard, beredeneert wat de huidige rol kan zijn en betreft hierbij de juiste podotherapie experts, zo nodig in overleg met het bestuurslid Wetenschap & Vakinhoud. Vervolgens borgt de beleidsmedewerker goede afstemming tussen de afgevaardigde podotherapie expert en de benodigde ondersteuning vanuit de NVvP.

6. Uitvoer/implementatie notitie

De NVvP onderneemt diverse acties om tot uitvoer en implementatie van de wetenschapsnotitie te komen. Hierbij is de verbinding tussen de NVvP, het werkveld, het lectoraat podotherapie en de opleidingen podotherapie van belang. De volgende stappen/acties worden geïnitieerd door de NVvP:

- ✓ De NVvP draagt middels cofinanciering, naast Saxion en Fontys, bij aan het lectoraat podotherapie;
- ✓ Er vindt structureel werkoverleg plaats tussen het lectoraat podotherapie en de NVvP (beleidsniveau);
- ✓ Er vindt structureel studierichtingsoverleg Podotherapie (SROP) plaats tussen de NVvP, Saxion en Fontys (bestuurlijk niveau);
- ✓ De leden van de NVvP ontvangen de Podosophia;
- ✓ De NVvP heeft voor haar leden een abonnement voor de online portaal BSL podotherapie;
- ✓ Er is een goed ingestelde Wetenschap & Innovatie commissie onder begeleiding van de beleidsmedewerker en het bestuurslid Wetenschap & Vakinhoud (visie en focus, NVvP Award en subsidieverstrekking);
- ✓ De NVvP academy verzorgt in samenwerking met de Saxion Hogeschool, de Fontys Hogeschool en het lectoraat podotherapie scholingen omtrent onderzoek en wetenschap;
- ✓ De NVvP organiseert in samenwerking met het lectoraat podotherapie de jaarlijkse netwerkbijeenkomst wetenschap.

7. Financiering wetenschap binnen podotherapie

Van elk lidmaatschap van de NVvP gaat jaarlijks een vaste bijdrage naar Wetenschap & Innovatie. Vanuit deze W&I gelden wordt subsidie verstrekt aan onderzoek met raakvlak aan het podotherapeutisch domein. Vanuit deze gelden wordt een jaarlijkse financiële bijdrage geleverd aan: 1) cofinanciering van het lectoraat, 2) het wetenschapsnetwerk en 3) ontsluiting van vakliteratuur via het BSL Podotherapie portaal voor alle leden van de NVvP. Daarnaast blijft ruim de helft van het budget voor Wetenschap & Innovatie beschikbaar voor het verstrekken van subsidies aan onderzoeksprojecten die voldoen aan de criteria zoals beschreven in alinea 5.3 van dit document. Tevens tracht de NVvP bij geschikte initiatieven in samenwerking met het lectoraat ook zelf subsidies aan te vragen bij externe instanties zoals ZonMW.

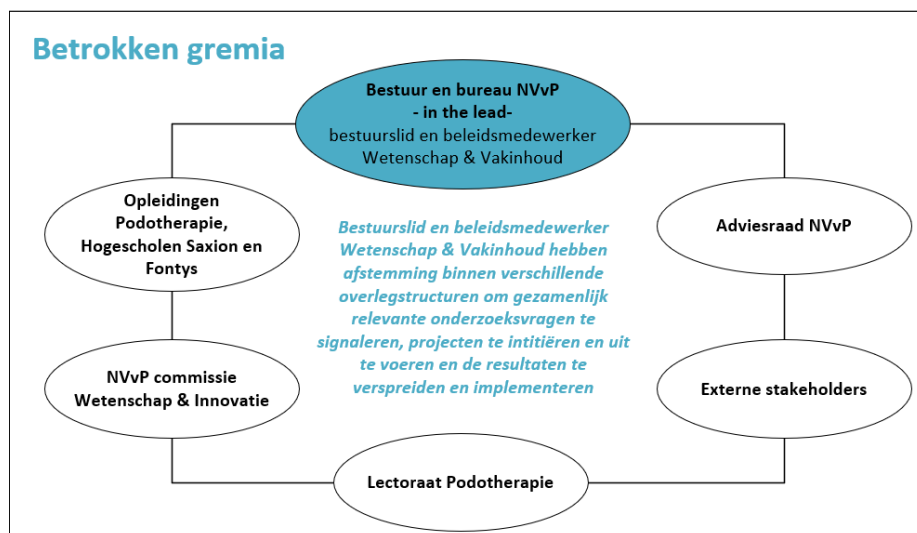
8. Organisatiestructuur Wetenschap binnen NVvP

De NVvP zet zich in voor onderzoek op het terrein van podotherapie vanuit zowel een strategische als praktische focus. Bij het initiëren, opzetten en uitvoeren van dit onderzoek kunnen verschillende gremia betrokken zijn, alsmede bij de implementatie van de resultaten van dit onderzoek. Daarnaast zet de NVvP zich in om Wetenschap & Vakinhoud te bevorderen en onderneemt daarvoor een aantal, periodiek terugkerende, activiteiten. Deze onderzoeksfocus, betrokken gremia en activiteiten zijn schematisch weergegeven in bijlage 1; *'Structuur Wetenschap binnen de NVvP'*.

Bijlage I – Structuur Wetenschap binnen de NVvP

Onderzoek vanuit strategische en praktische focus
Strategische focus <ul style="list-style-type: none"> - Profilering, ontwikkeling en optimalisatie vakinhoudelijke content podotherapie. - Transparantie meerwaarde podotherapie. - Toekomst bestendigheid podotherapie en doorgroei podotherapeuten naar academisch niveau.
Praktische focus <ul style="list-style-type: none"> - Onderbouwd handelen in de dagelijkse praktijk door het bevorderen van het methodisch podotherapeutisch handelen. - Inzichtelijk maken van de resultaten van het podotherapeutisch handelen door middel van data-verzameling en systematische zorgevaluatie.
Voorwaarden Sluit aan bij de meerjarige wetenschapsnotitie en jaarlijkse onderzoeksfocus van de NVvP.

Activiteiten ter bevordering van Wetenschap & Vakinhoud
Educatie <ul style="list-style-type: none"> - Via de NVvP Academy over onderwerpen “Wegwijs in open source databases” en “Wetenschap op waarde”. - Intercollegiaal overleg methode “invoeren recente inzichten”.
Multidisciplinaire richtlijnen, standaarden en protocollen <ul style="list-style-type: none"> - Aansluiten bij externe initiatieven en borgen van de zichtbaarheid van de podotherapeut.
Netwerkbijeenkomst Wetenschap met externe stakeholders <ul style="list-style-type: none"> - Jaarlijkse bijeenkomst met afgevaardigden van de betrokken gremia en aanvullende externe stakeholders voor inhoudelijke afstemming en verbinding m.b.t. onderzoek op het terrein van podotherapie.
Subsidietrajecten voor onderzoek <ul style="list-style-type: none"> - Op basis van vastgestelde procedure en criteria.
NVvP Award <ul style="list-style-type: none"> - De NVvP rijkt jaarlijks een award uit aan de beste afstudeerscriptie podotherapie.